

AŞI BİLGİLENDİRME BEYANI

Meningokok ACWY Aşısı: Bilmeniz Gerekenler

Many vaccine information statements are available in Turkish and other languages. See www.immunize.org/vis

Türkçe ve diğer dillerde birçok aşı bilgilendirme beyanı mevcuttur. Bakınız www.immunize.org/vis

1. Neden aşı olalım?

Meningokok ACWY aşısı A, C, W ve Y serogruplarının neden olduğu **meningokok hastalığına** karşı korunmaya yardımcı olabilir. Serogrup B'ye karşı korunmaya yardımcı olabilecek farklı bir meningokok aşısı mevcuttur.

Meningokok hastalığı menenjitte (beyin ve omurilik zarlarının enfeksiyonu) ve kan enfeksiyonlarına neden olabilir. Tedavi edildiğinde bile meningokok hastalığı 100 kişiden 10 ilâ 15'ini öldürür. Ve hayatta kalan her 100 kişiden yaklaşık 10 ilâ 20'sinde işitme kaybı, beyin hasarı, böbrek hasarı, uzuv kayıpları, sinir sistemi sorunları veya deri greftlerinden kaynaklanan ciddi yara izleri gibi sakatlıklar bırakır.

Meningokok hastalığı nadirdir ve 1990'lardan beri Birleşik Devletler'de azalmıştır. Bununla birlikte, bu hastalığa yakalanan kişilerde önemli bir ölüm veya kalıcı sakatlık riski taşıyan ağır bir hastalıktır.

Herkes meningokok hastalığına yakalanabilir. Aşağıda belirtilen gruplar da dâhil olmak üzere bazı kişiler yüksek risk altındadır:

- Bir yaşından küçük bebekler
- 16-23 yaş arası ergenler ve genç yetişkinler
- Bağışıklık sistemini etkileyen belirli tıbbi durumları olan kişiler
- Meningokok hastalığına neden olan bakteri olan *N. meningitidis* izolatları ile rutin olarak çalışan mikrobiyologlar
- Toplumlarındaki bir salgın nedeniyle risk altında olan kişiler.

2. Meningokok ACWY aşısı

Ergenlerin 2 doz meningokok ACWY aşısına ihtiyacı vardır:

- İlk doz: 11 veya 12 yaşında
- İkinci (rapel-hatırlatıcı) doz: 16 yaşında

Rutin ergen aşılmasına ek olarak, **belirli insan grupları** için de meningokok ACWY aşısı önerilir:

- Serogrup A, C, W veya Y meningokok hastalığı salgını nedeniyle risk altında bulunan kişiler
- HIV'li kişiler
- Orak hücre hastalığı olanlar da dâhil olmak üzere dalağı hasar görmüş veya çıkarılmış herkes
- "Kompleman bileşen yetersizliği" adı verilen nadir bir bağışıklık sistemi rahatsızlığı olan herkes
- Ekulizumab ("Soliris"® olarak da adlandırılır) veya ravulizumab ("Ultomiris"® olarak da adlandırılır) gibi "Kompleman inhibitörü" denilen ilacın bir türünü alan herkes
- *N. meningitidis* izolatları ile rutin olarak çalışan mikrobiyologlar
- Dünyanın Afrika'nın bazı bölgeleri gibi meningokok hastalığının yaygın olduğu herhangi bir yerine seyahat edenler veya bu bölgelerde yaşayanlar
- Üniversite yurtlarında yaşayan meningokok ACWY aşısı ile tam olarak aşılanmamış üniversite birinci sınıf öğrencileri
- Birleşik Devletler ordusuna yeni alınan askerler



3. Sağlık uzmanınız ile konuşunuz

Aşıyı yaptıran kişide aşağıdaki durumlar mevcutsa bunları aşı uygulayıcınıza söyleyiniz:

- **Önceki bir meningokok ACWY aşısından sonra alerjik reaksiyon gösterdiyse veya ciddi, yaşamı tehdit eden herhangi bir alerjisi** varsa

Bazı durumlarda, sağlık uzmanınız meningokok ACWY aşısını gelecekteki bir ziyarete ertelemeye karar verebilir.

Gebeler veya emzirenler için bu aşının riskleri hakkında kısıtlı bilgi vardır; ancak hiçbir güvenlik endişesi tespit edilmemiştir. Gebe olan veya emziren bir kişi gerekliyse aşılanmalıdır.

Soğuk algınlığı gibi hafif rahatsızlıkları olan kişiler aşılanabilir. Orta veya ağır derecede hasta olan kişiler meningokok ACWY aşısını yaptırmadan önce genellikle iyileşene kadar beklemelidir.

Sağlık uzmanınız size daha fazla bilgi verebilir.

4. Aşı reaksiyonu riskleri

- Meningokok ACWY aşılamaından sonra aşı yapılan yerde kızarıklık veya ağrı olabilir.
- Meningokok ACWY aşısı olan kişilerin küçük bir kısmı kas ağrısı, baş ağrısı veya yorgunluk hissedebilir.

İnsanlar bazen aşılanma dâhil olmak üzere tıbbi bir işleminden sonra bayılırlar. Başınız dönerse, görme değişikliğiniz veya kulaklarınızda çınlama olursa aşı uygulayıcınıza bildiriniz.

Herhangi bir ilaçta olduğu gibi aşının da ağır bir alerjik reaksiyona, diğer ciddi bir tıbbi hasara ya da ölüme neden olma ihtimali çok düşük olsa da vardır.

5. Ciddi bir reaksiyon olursa?

Alerjik bir reaksiyon aşılamaan kişi klinikten ayrıldıktan sonra meydana gelebilir. Eğer ağır alerjik reaksiyon belirtileri (kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik veya güçsüzlük) görürseniz **9-1-1'i** arayınız ve kişiyi en yakın hastaneye götürünüz.

Sizi endişelendiren diğer belirtiler için sağlık uzmanınızı arayınız.

Olumsuz reaksiyonlar "Aşı Sonrası Olumsuz Olay Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Sağlık uzmanınız genellikle bu durumu bildirecektir; fakat bunu kendiniz de yapabilirsiniz. www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ediniz veya **1-800-822-7967** numaralı telefonu arayınız. VAERS *sadece reaksiyonları bildirmek içindir ve VAERS personeli tıbbi tavsiye vermez.*

6. Ulusal Aşı Zararları Tazmini Programı

Ulusal Aşı Zararları Tazmini Programı (VICP), bazı aşılarından zarar görmüş olabilecek kişilerin zararlarının tazmini için oluşturulmuş federal bir programdır. Aşıya bağlı yaralanma veya ölüm iddialarına ilişkin hak talebi başvurusu için iki yıl kadar kısa olabilen bir süre sınırı vardır. Program ve bir hak talebinde bulunma hakkında bilgi edinmek için www.hrsa.gov/vaccinecompensation adresindeki VICP web sitesini ziyaret ediniz ya da **1-800-338-2382** numaralı telefonu arayınız.

7. Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Sağlık uzmanınıza danışınız.
- Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
- Aşı prospektüsleri ve ek bilgiler için Gıda ve İlaç Dairesi'nin (FDA) web sitesini ziyaret ediniz. www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines
- Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız ya da
 - CDC'nin www.cdc.gov/vaccines adresindeki web sitesini ziyaret ediniz

Turkish translation provided by Betül Polatdemir, MD, Ankara, and Sibel Bostancıoğlu, MD, Ankara Occupational and Environmental Diseases Hospital, Ankara, Turkey

